

آزمون ۲ از ۱۱

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش یازدهم - تابستانه دوم (۱۳۹۸/۵/۱۸)

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۱) و نگارش (۱)

۱. گزینه ۲ درست است.
در (۱) «مُنکَر» (زشت، ناپسند) صفت است، نه اسم. در (۳) «فوج» (دسته، گروه) را اگر به شکل «فوج - فوج» مکرر کنیم، می‌توانیم آن را «دسته - دسته» معنی کنیم. در (۴) هم «پدرام» (شاد، آراسته، نیکو) باز صفت است، نه اسم. (واژه‌نامه)
۲. گزینه ۳ درست است.
«تاوان» زبان یا آسیبی است که خود شخص به خاطر خطاکاری، بی‌توجهی یا آسیب‌رساندن به دیگران خواهد دید. «سنان» هم سر نیزه است. (واژه‌نامه)
۳. گزینه ۴ درست است.
(واژه‌نامه)
۴. گزینه ۴ درست است.
«جذر» (ریشه) هم آوای «جزر» است. «بأس» (خشم) هم آوای «بعث» «اشباه» (ماننده‌ها) هم آوای «اشباح» (سایه‌ها). «مقلوب» (وارونه) هم آوای «مغلوب». در حالی که «تقریظ» و «زجر» تک املائی هستند. (صفحات ۷۹، ۸۷، ۱۰۳، ۱۱۶ و ۱۲۴)
۵. گزینه ۲ درست است.
اول این را برای دانش‌آموزان ساعی درس خوان بگوییم: واژه‌ای که اصلاً در مطالعات دقیق‌تان ندیده‌اید، اگر در صورت سؤال یا گزینه‌ها بیاید حتماً درست است؛ مثل «سَقَط» که معرب «سبد» است. دوم این که «نغز» با «نقض» هم‌آواست و روابط معنایی و بافت مفهومی تعیین می‌کند که کدام‌یک درست است. «سِلَاح» و «صِلاَح» هم به واسطهٔ اختلاف در حرکت - متشابه‌اند، و باز همان روابط معنایی یا بافت مفهومی تعیین‌کنندهٔ درستی یا نادرستی املائی هر یک از آنهاست. اما دربارهٔ دو واژهٔ نادرست: در آزمون‌های پیشین هم آمده بود که حرکت کسره (-) «فراق» را فعال می‌کند و فتحه (-) «فراع» را. «فراق» هم در فارسی فقط در قالب عبارت دخیل [قیاس] مع الفارق کاربرد دارد و در فارسی معیار این فقط «فارغ» است که مستقلاً به کار می‌رود. (صفحات ۱۱۰ و ۱۱۵)
۶. گزینه ۱ درست است.
صورت‌های درست املائی و رسم الخطی: [میرزا مسیح]خاِن؛ انشا (بدون همزهٔ پایانی)؛ ارتجالاً؛ خوشمزگی؛ غالب؛ بیفکند.
۷. گزینه ۴ درست است.
«سمفونی پنجم» اثر «نزار قبانی» است. (صفحهٔ ۱۳۷)
۸. گزینه ۳ درست است.

گزینه	ادات	مشبه‌به	مشبه	وجه
(۱)	گون - فام	شیر دُر	«او» [مفهوماً و با ارجاع به جملهٔ پیشین: «ابر»]	-
(۲)	مَاند [در مصرع دوم]	ذوالفقاری	[مفهوماً و با ارجاع به جملهٔ پیشین: «عشقی»]	-
(۳)	به کردار	تیر	هزار کار	راست [شدگی]
(۴)	به سان (۲×)	لاله‌ها ژاله‌ها	چشم اشکم	-

۹. گزینه ۲ درست است.
بیت نه تشبیه دارد، نه پارادوکس، نه مجاز. «تضاد» دارد میان خفتگی و خواب‌زدگی، و «تشخیص» در وصال دولت و آغوش بخت.
۱۰. گزینه ۴ درست است.
از «ادات» (چو) به «تشبیه» برسید. هم در مصرع یک و هم در دو، «تشخیص» هست که برای شما کار «استعاره» هم می‌کنند. «کنایه» را هم که بارها گفته‌ایم و بار دگر می‌گوییم که در سؤال «آرایهٔ ترکیبی استاندارد» محض تفریح خاطرتان می‌آورند!
۱۱. گزینه ۱ درست است.
«تلمیح» ندارد، و تمام! اما در مقام اثبات: در (۲) میان «کف» و «کف» جناس همسان برقرار است. «کف» دوم می‌تواند نمونه‌ای از «ایهام» باشد، اما قطعاً «کف» اول «ایهام تناسب» دارد. در (۳) «خاک» مجاز است از هر آنچه در «زمین» (دنیا و مافیها)

می‌بینید. در ۴) هم فسون عالم و پای سیلاب «تشخیص» دارند؛ یکی از این دو را «استعاره» بگیرید. «یک جهان» هم که اغراق دارد!

۱۲. گزینه ۴ درست است.

در ۱) تا، در ۲) دو بار [که] بعد از «گفت[ش]» و «گفتا»، و در ۳) چون، گرچه و دوباره چون «پیوندهای وابسته‌ساز» هستند.

۱۳. گزینه ۲ درست است.

در ۱) و ۳) هیچ گونه حذفی دیده نمی‌شود. در ۴) نهاد به قرینه شناسه (لفظی) محذوف است. اما در ۲)، به واسطه آن که بعد از که جمله جدید آغاز شده، [است] به قرینه معنوی حذف شده، و در جمله بعد هم که به قرینه شناسه «ند» (لفظی) نهاد جمله حذف شده است.

۱۴. گزینه ۱ درست است.

باله [اودر. سلیح (ممال سلاح). در ۲) و ۳) فقط واژه‌های ممال به کار رفته‌اند، و در ۴) هم فقط دو حرف اضافه: بر و اندر.

۱۵. گزینه ۲ درست است.

یادتان باشد کل یک گروه اسمی یا دست کم هسته آن می‌تواند «منادا» باشد؛ پس ۳) و ۴) حذف. «بال» می‌تواند هم به واسطه آن که هسته است «نهاد» باشد، هم «مضاف». اما با توجه به این که مصدر «رستن/رهیدن» مفعول‌پذیر نیست، ۱) هم حذف می‌شود.

۱۶. گزینه ۲ درست است.

«واو» ربط از نشانه‌های انسجام متن است، نه «واو» عطف. (نگارش ۱، صفحه ۹۶)

۱۷. گزینه ۱ درست است.

در دیگر گزینه‌ها سخن از «وحدت وجود» است و اساساً مطلب عرفانی است. اما در ۱) «گوشه وحدت» همان «کنج عزلت» می‌ست که یک صوفی ترک دنیا کرده به آن پناه می‌برد. سعدی این جا می‌گوید همنشینی با یاران از گوشه‌گیری بهتر است.

۱۸. گزینه ۴ درست است.

به ب) بیش از دیگر بیت‌ها توجه کنید؛ این که «[این] قفس» در آن استعاره است از «دنیا». از د) هم برای همیشه یاد بگیرید که «فردا» مجاز است از «آینده» (در بسیاری موارد، «قیامت» یا «آخرت»؛ پس «امروز» هم مجازاً یعنی «حال» (در بسیاری موارد، «دنیا»)).

۱۹. گزینه ۲ درست است.

جز ۲) در تمام گزینه‌های دیگر آشکارا سخن از «وطن‌دوستی» است، آن هم در مفهوم مُدرنش. اما در ۲) حوزه مفهومی اساساً عرفانی است، و «وطن» مد نظر شاعر استعاره است «عالم ملکوت»، نه جایی بر خاک. (صفحه ۹۱)

۲۰. گزینه ۳ درست است.

هر یک از سه گزینه دیگر، خود، بیانی دیگر است از «علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد». اما در ۲) سخن از ضرورت «صبر» و سپس «اغتنام فرصت به دست آمده».

۲۱. گزینه ۱ درست است.

«گردآفرید» در ۲) و ۳) و ۴) گوینده است، اما در ۱) شنونده سخن «سهراب». به بیان دیگر «سهراب»، گوینده در ۱)، شنونده در ۲) و ۳) و ۴) است.

۲۲. گزینه ۳ درست است.

«خطر» این است: گرفتاری به (= یافتن) دام و رسیدن گزند (نیش). در باقی گزینه‌ها فقط قیاس نا به جا نفی می‌شود، و در هیچ یک اثری از خطر ناشی از آن نیست.

۲۳. گزینه ۲ درست است.

دقت کنید که صورت سؤال از شما مفهوم متقابل را می‌خواهد، نه متفاوت را. پس ۴) را کنار بگذارید؛ چون در آن شاعر بیماری است خودآزار (مازوخیست) که خوش می‌دارد به رغم بی‌طاقتی همچنان جورکش دست معشوق باشد! در ۱) هم عاشق دلش نمی‌آید تلافی جور معشوق کند. ۳) با صورت سؤال هم مفهوم است، اما در ۲)، درست عکس صورت سؤال، می‌گوید «اگر خطایی نکرده باشی و به تو بدی کرده باشند، جایز است که بدی‌شان را با بدی جواب بدهی».

۲۴. گزینه ۳ درست است.

یادتان باشد سخن از مفهوم کلی است. مفهوم ۲ را ملاک بگیرید تا ۱) با آن قرابت آشکار بیاید. می‌مانند ۳ و ۴؛ در ۳ تأکید بر تقابل «ظاهر و باطن» است و این که فقط با «چشم باطن بین» یا همان «بصیرت» است که می‌توان حقایق را کشف کرد. ۲ و ۱) را عیناً و ۴) را به قیاس با این مصرع هم مفهوم بگیرید: «گر ذوق نیست تو را، کژطبع جانوری». (صفحه ۱۲۹)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

در صورت سؤال بر مفهوم «نیکی کردن» تأکید شده که «مهم‌ترین کار در این دنیا نیکی کردن است». این مفهوم در ۴) هم آمده است: «آن که [ضرورت نیکی را درک می‌کند] باید نیکی کند، زیرا تنها همین است که از کسی در یاد مردمان می‌ماند». در ۱) بدی کردن و توقع نیکی دیدن بیهوده است. در ۲) شاعر نیکی در حق بدان را به همان اندازه ناصواب می‌داند که بدی در حق خوبان را. در ۳) هم شاعر می‌گوید «وقتی بدی می‌کنی گناه را گردن شیطان می‌اندازی و وقتی که یک کار خوب می‌کنی از دیگران انتظار داری تمجیدت کنند؟!».

عربی، زبان قرآن (۱)

۲۶. گزینه ۲ درست است.

يَسْتَطِيعُ ← می‌تواند (رد سایر گزینه‌ها) - أَنْ يَسْتَفِيدَ ← که استفاده کند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) - لِإِنَارَةِ الْمُدُنِ ← برای روشن کردن شهرها (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

۲۷. گزینه ۴ درست است.

كَانَتْ تَجْذِبُ ← جذب می‌کرد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) - الْمَعَالِمُ الْخَلَّابَةُ ← آثار جذاب (رد سایر گزینه‌ها) - لِقَضَاءِ ← برای گذراندن (رد گزینه ۱)

۲۸. گزینه ۱ درست است.

أَنْزَلَ ← پایین آورده شدند (رد سایر گزینه‌ها) طَائِرَاتِهِمُ الْحَرِيْبَةُ ← هواپیماهای جنگی‌شان (رد سایر گزینه‌ها) - لِإِلْتِقَاطِ صُورٍ ← برای عکس گرفتن (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

۲۹. گزینه ۴ درست است.

وَضَعَ ← قرار دادند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) - أَنْبِيَاءُ ← لوله‌ای (رد گزینه ۳) - لِنَقْلِ ← برای انتقال (رد گزینه ۲) - يُفْتَحُ و يُغْلَقُ ← باز و بسته می‌شود (رد گزینه ۲).

۳۰. گزینه ۳ درست است.

الدَّلْفِينُ الَّذِي ← دلفینی که (رد گزینه‌های ۲ و ۴) - أَنْقَذَ ← نجات داد (رد گزینه ۱) - إِنْسَانًا ← انسانی را (رد گزینه ۴) - أَوْصَلَنِي ← مرا رساند (رد گزینه ۱)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

هُوَ ← او (رد گزینه ۳) - اسْتَعْرَمَ فِيهَا ← آباد کردن آن را از شما خواست (رد سایر گزینه‌ها)

۳۲. گزینه ۳ درست است.

اللَّاتِي ← الَّتِي - يُسَاعِدَنَّ ← تُسَاعِدُ - يَقْدِرَنَّ ← تَقْدِرُ - أَنْ يَعِشَنَّ ← أَنْ تَعِيشَ.

نکته: موصول، ضمیر، صفت و فعل مربوط به جمع غیر انسان (حیوانات و اشیاء) به صورت مفرد مؤنث می‌آید. ۲) يَسْتَطِيعُ ← تَسْتَطِيعُ. ۴) الْإِنْسَانُ ← الْإِنْسَانَ (مفعول به و منصوب).

۳۳. گزینه ۲ درست است.

محترمين ← محترمون (خبر و مرفوع).

نکته: جمع مذکر سالم در حالت مرفوعی (فاعل، نائب فاعل، مبتدا و خبر) با علامت (ون) جمع بسته می‌شود.

۳۴. گزینه ۳ درست است.

(۱) لَا يَصْدُقُ ← لَا يَصْدُقُ (باور نمی‌کند) (۲) قَامَتْ ← قَامَتْ بِ (اقدام کرد) (۴) الرَّمَالِ ← رِمَالٍ (مضاف‌الیه است و «ال» نمی‌پذیرد).

۳۵. گزینه ۱ درست است.

(۱) الفَّلَاحِ ← الفَّلَاحِ.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) سالم = سالم - رستگاری ≠ کشاورز (۲) دوستان = دوستان - آماده = حاضر (۳) انداخت = پرتاب کرد - اتاق = اتاق (۴) پدر = باب - لطفاً = لطفاً

۳۶. گزینه ۱ درست است.

لِأَحْصَاءٍ ← لِأَحْصَاءٍ (مصدر از باب افعال است).

ترجمه گزینه‌ها: (۱) باید کتاب بزرگی برای برشمردن مناطق جذب گردشگری در کشور تألیف شود. (۲) در امتداد لوله‌ها، ستون‌های مخابرات همانند ایستگاه‌های هشدار وجود دارد. (۳) خودرو چوب‌ها را از جنگل به کارخانه کاغذسازی منتقل می‌کند (۴) دستگاهی برای کاستن مصرف برق در رایانه ساخته شد.

۳۷. گزینه ۱ درست است.

(۲) تَشَاهِدٌ ← تَشَاهَدُ (فعل مجهول و به معنی مشاهده می‌شوند).

(۳) النَّفْطُ ← النَّفْطُ (نفت) (۴) طَائِرٌ ← طَائِرٌ (اسم فاعل بر وزن فاعِل با کسر عین‌الفعل).

ترجمه گزینه‌ها: (۱) دلفین کوسه ماهی را دشمن خودش حساب می‌کند و او را با بینی‌اش می‌زند. (۲) بندر مکانی بر ساحل دریاست که کشتی‌ها در کنار آن دیده می‌شوند. (۳) نفت مایع سیاه رنگی است که از آن چیزهای زیادی ساخته می‌شود. (۴) خفاش پرنده‌ای است که در جاهای متروکه سکونت دارد و در روز می‌خوابد و در شب خارج می‌شود.

ترجمه درک مطلب:

مردی در دوران حکومت «هارون الرشید» وانمود به دیوانگی می‌کرد برای اینکه می‌خواست خودش را از کشته شدن به سبب اعتقادش، حفظ کند و نام او بهلول بود. روزی بهلول به قصر هارون الرشید رفت و تخت مخصوص او را خالی دید پس بر روی آن همانند پادشاهان نشست. خادمان او را دیدند و او را به شدت زدند. و او را از تخت پایین کشیدند در این هنگام هارون الرشید آمد و به او گفت: ای بهلول! چرا گریه می‌کنی بهلول گفت: من بر حال خودم گریه نمی‌کنم بلکه من بر حال تو می‌گریم من فقط لحظه‌ای بر تخت تو نشستم پس به شدت مجازات شدم پس تو چگونه در آخرت مجازات می‌شوی؟ درحالی که تمام عمرت را بر این تخت نشسته‌ای؟

۳۸. گزینه ۲ درست است.

با توجه به متن، بهلول دیوانه نبود بلکه وانمود به دیوانگی می‌کرد تا جانش را حفظ کند.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) بهلول به علت کتک خوردن زیادش، می‌گریست. (۲) بهلول مردی دیوانه نبود.

(۳) بهلول در شب بر تخت نشست. (۴) هارون الرشید بهلول را هنگامی که بر تخت نشست دید.

۳۹. گزینه ۲ درست است.

با توجه به متن، هارون الرشید نسبت به بهلول به علت نشستن بر تخت خشمگین نشده بود و با مهربانی با او صحبت کرده بود.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) بهلول توانست که خونش (جانش) را حفظ کند. (۲) هارون الرشید به علت نشستن بهلول بر تخت از او

خشمگین شده بود. (۳) گریه بهلول به حال هارون الرشید بود. (۴) مجازات هارون الرشید سخت خواهد بود.

۴۰. گزینه ۳ درست است.

با توجه به متن، بهلول به علت اعتقادش محکوم به اعدام شده بود.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) تخت هارون الرشید بیش‌تر اوقات خالی بود. (۲) هارون دستور داد که خدمتکاران بهلول را کتک بزنند. (۳)

بهلول با تظاهر از خودش محافظت می‌کرد. (۴) نشستن بهلول بر تخت وقت زیادی طول کشید.

۴۱. گزینه ۳ درست است.

متن داده شده بر مفهوم سرانجام بد و دردناک ظلم و ظالم دلالت دارد.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) ما باید هنگامی که محکوم به اعدام می‌شویم به دیوانگی وانمود کنیم. (۲) انسان مؤمن باید حقیقت را بگوید و اگرچه تلخ باشد. (۳) سرانجام ظلم سخت و بد است. (۴) حکومت عادل حکومتی است که بر ستمدیدگان دلسوز و مهربان است.

۴۲. گزینه ۲ درست است.

(۱) ماضٍ ← مضارع - مفاعلة ← تفاعل (۳) مبنی علی الفتح ← معرب (۴) مبنی للمجهول ← مبنی للمعلوم.

۴۳. گزینه ۳ درست است.

(۱) جامد ← مشتق (اسم فاعل) - مبنی ← معرب (۲) اسم مبالغه ← اسم فاعل (۴) جامد ← مشتق (اسم فاعل) - مبنی ← معرب.

۴۴. گزینه ۱ درست است.

(۲) مضارع ← ماضٍ - مبنی للمعلوم ← مبنی للمجهول - معرب ← مبنی علی السكون (۳) للمخاطب ← للمتکلم وحده (۴) معرب ← مبنی علی السكون.

۴۵. گزینه ۴ درست است.

در گزینه ۱ قبل از فعل «يَحْفَظُ»، جارّ و مجرور «بالکلاب» و در گزینه ۲ قبل از فعل «تَسْتَطِيعُ» جارّ و مجرور «مِمَّ» و در گزینه ۳ قبل از فعل «تَعَقُّ» کلمه پرسش «أَيْنَ» (پرسش از مکان) به کار رفته است. و مانع از فعلیه بودن جمله نمی‌شود در حالی که کلمه پرسشی «أَيُّ» (کدام) مبتدا و جمله «تَجَذِبُ السَّائِحِينَ» خبر می‌باشد. ترجمه گزینه‌ها: (۱) پلیس به وسیله سگ‌ها امنیت را حفظ می‌کند. (۲) ایران از چه چیزی می‌تواند که ثروتی بزرگ را به دست آورد. (۳) قلعه والی در کجا قرار دارد (۴) کدام صنعت ایرانی گردشگران را جذب می‌کند؟

۴۶. گزینه ۱ درست است.

(۱) يُعْطِي (می‌دهد): فاعل آن ضمیر مستتر «هو» و «تَمْرَأُ» مفعول به است. (۲) جَلَسْنَا (نشستیم): فاعل آن ضمیر بارز «نا» است و مفعول ندارد (۳) يُصْنَعُ (ساخته می‌شود): فعل مجهول است و «المطاطُ» نائب فاعل آن است و فاعل و مفعول ندارد. (۴) يُسْتَخْرَجُ (استخراج می‌شود) فعل مجهول است و نائب فاعل آن «الماءُ» می‌باشد.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) پنبه گیاهی است که محصولی سفید رنگ می‌دهد. (۲) زیر گنبد امام رضا (علیه السلام) نشستیم. (۳) از نفت، پلاستیک و عطرها و روغن‌ها ساخته می‌شود. (۴) چاه، گودالی عمیق است که از آن، آب استخراج می‌شود.

۴۷. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۱ «كُنْتُ أَنْزِلُ» و در گزینه ۳ «يُحَدِّثُنِي» و در گزینه ۴ «يُصَلِّحُ» فعل معلوم است و به ترتیب ضمیر «أنا» مستتر و «أبي» و «المهندس» فاعل هستند و در گزینه ۲ «لا توجَدُ» فعل مجهول و «لوحات» نایب فاعل است.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) من کالاها را از خودرو پایین می‌آوردم. (۲) در آن جا تابلوهای هشداردهنده‌ای وجود ندارد. (۳) پدرم مرا از برنامه‌ریزی نادرست و از تنبلی بر حذر می‌دارد. (۴) مهندس، همه چیز را به سرعت تعمیر می‌کند.

۴۸. گزینه ۲ درست است.

المائِيَّةُ ← المائِيَّة «الکھوف» جمع غیر انسان است و صفت آن به صورت مفرد مؤنث می‌آید.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) دانش‌آموزان کوشا تکالیف مدرسه خود را نوشتند. (۲) نام درازترین غار آبی در ایران چیست. (۳) و ما را بر قوم کافر پیروز گردان. (۴) حامد بسیار دروغگو گفت: قطعاً من هرگز دروغ نمی‌گویم.

۴۹. گزینه ۱ درست است.

فاعل ← مفعول به.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) این دوست را به ما معرفی کن (۲) زمان وعده‌های صبحانه و نهار و شام چه وقت است؟ (۳) تمام گناهان با توبه کردن آمرزیده می‌شود. (۴) مرغابی نزدیک دمش غده‌ای دارد که حاوی روغنی خاص است.

۵۰. گزینه ۳ درست است.

در گزینه ۱ «صدیقی» و «حُسْنُ الْخُلُقِ» ترکیب اضافی است و ترکیب وصفی وجود ندارد. در گزینه ۲ «رئیسُ البِلَادِ» و «واجباتِهِم» ترکیب اضافی است و ترکیب وصفی وجود ندارد و در گزینه ۳ «جزءٌ واحدٌ» ترکیب وصفی و «خمسةِ أقسامٍ» ترکیب اضافی است و در گزینه ۴ «الشعبُ المسلمُ الإیرانیُّ» ترکیب وصفی است و ترکیب اضافی وجود ندارد. ترجمه گزینه‌ها: (۱) دوست من در خوش اخلاقی بر من برتری دارد. (۲) رهبر رئیس کشور است و مسئولان را برای انجام وظایفشان نصیحت می‌کند. (۳) خمس همان یک پنجم است. (۴) ملت مسلمان ایران فشاری را نمی‌پذیرد.

دین و زندگی (۱)

۵۱. گزینه ۱ درست است.

درس ۸ / ص ۸۶

این آتش حاصل عمل خود انسان‌هاست و برای همین، از درون جان آنها شعله می‌کشد / پاسخ قطعی خداوند این است که آیا در دنیا به اندازه کافی به شما عمر ندادیم تا هر کس می‌خواست به راه راست آید؟
رد گزینه ۲ و ۴: دقت کنید که آمدن پیامبران با دلایل روشن، پاسخ ملائکه است نه خدا

۵۲. گزینه ۴ درست است.

درس ۸ / ص ۸۴

آیه‌ای که سؤال بیان کرده است عبارت است از: و آنها که امانت‌ها و عهد خود را رعایت می‌کنند و آنها که به راستی ادای شهادت کنند و آنها که بر نماز مواظبت دارند، آنان در باغ‌های بهشتی گرامی داشته می‌شوند.

۵۳. گزینه ۳ درست است.

درس ۸ / ص ۸۸

در رابطه عینی یا تجسم عمل، هر گاه به کلمه تصویر اشاره شد، صحیح نیست چرا که این گونه پاداش و کیفر عین عمل است نه تصویری از عمل.

۵۴. گزینه ۱ درست است.

درس ۸ / ص ۸۴

پس دقت کن، هم‌نشینی که انتخاب می‌کنی، نیک باشد؛ زیرا اگر او نیک باشد، مایه انس تو خواهد بود و در غیر این صورت، موجب وحشت تو می‌شود. آن هم‌نشین، کردار توست. / بهشتیان به جمله «خدایا تو پاک و منزهی» مترنم‌اند.

۵۵. گزینه ۲ درست است.

درس ۷ / ص ۸۷

برای کسانی که کارهای زشت انجام دهند و هنگامی که مرگ یکی از آنها فرا رسد می‌گوید: الان توبه کردم، توبه نیست و اینها کسانی هستند که عذاب دردناکی برایشان فراهم کردیم.

۵۶. گزینه ۳ درست است.

درس ۹ / ص ۱۰۲

پیامبر اکرم زمانی را برای عبادت، زمانی برای اهل خانه و قسمتی برای رسیدگی به کارهای شخصی اختصاص می‌دادند که قسمت سوم را بین خود و مدم تقسیم می‌کرد.

رد گزینه: رسیدگی به کار مردم و یا مدیریت جامعه نباید یک قسمت مجزا را به خود اختصاص دهد.

۵۷. گزینه ۱ درست است.

درس ۹ / ص ۹۹

امام علی گذر ایام را موجب «از هم گسیختگی تصمیم‌ها» می‌داند و ایشان کسی را که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد را زیرک‌ترین افراد معرفی می‌نمایند.

۵۸. گزینه ۳ درست است.

درس ۹ / ص ۹۸

کسانی که پیمان الهی و سوگندهای خود را به بهای ناچیزی می فروشند آنها بهره‌ای در آخرت نخواهند داشت؛ و خداوند با آنها سخن نمی گوید و به آنان در قیامت نمی نگرد و آنها را (از گناه) پاک نمی سازد و عذاب دردناکی برای آنهاست. (مربوط به گام دوم یعنی عهد بستن که برای پایبندی به آن مراقبت لازم است)

۵۹. گزینه ۴ درست است.

درس ۹ / ص ۱۰۱

وجود این الگوها، اولاً به ما ثابت می کند که این راه موفقیت‌آمیز است؛ ثانیاً می توان از تجربه آنان استفاده نمود و مانند آنان عمل کرد و از همه مهم‌تر اینکه می توان از آنان کمک گرفت و با دنباله‌روی از آنان سریع‌تر به هدف رسید.

۶۰. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۰ / ص ۱۱۰

برداشتی که در گزینه ۲ بیان شده است مربوط به آیه «قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ إِلَّا يَهْدِينِ» (این آیه به مصلحت سنجی خدا اشاره دارد).

۶۱. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۰ / ص ۱۱۱

توکل‌کننده‌ای که اهل معرفت باشد، می داند که انسان باید در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌هایش، از ابزار و اسباب بهره جوید؛ زیرا این ابزار و اسباب، بنابر حکمت الهی قرار داده شده و بی‌توجهی به آنها، بی‌توجهی به حکمت و علم الهی است. رد گزینه: دقت کنید که اگر به جای حکمت از قدرت و به جای معرفت از باور به خدا استفاده شده باشد صحیح نمی باشد.

۶۲. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۰ / ص ۱۱۱

توکل در جایی درست است که انسان مسئولیت و وظیفه خود را به خوبی انجام دهد. روزی، پیامبر اکرم به مردمی برخورد که اهل کار و فعالیت نبودند. به آنان فرمود:

شما چگونه مردمی هستید؟ گفتند: ما توکل‌کنندگان بر خدا هستیم. ایشان فرمود: نه، بلکه شما سربار دیگران هستید.

خداوند به داود وحی کرد هر بنده‌ای از بندگانش به جای پناه بردن به دیگری با نیت خالص به من پناه آورد، از کارش چاره جویی می کنم.

۶۳. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۱ / ص ۱۱۸

این آیه تقابل دو گروه مشرک و مؤمنی را به تصویر می کشد که یکی خدا را در ردیف دیگران دوست می دارد و دیگری به خاطر ایمان، محبتش نسبت به خدا در بالاترین حالت است.

۶۴. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۱ / ص ۱۱۷

امام علی (ع): ارزش هر کسی به اندازه چیزی است که دوست می دارد / محبت الهی سرانجام آدمی را از خودخواهی به ایثار و از خودگذشتگی می رساند.

۶۵. گزینه ۳ درست است.

درس ۱۱ / ص ۱۲۰

اگر به ترجمه حدیث توجه کنید این آیه مدعیان محبت به خدا را به عمل فرا می خواند و نشان می دهد که تنها محبت به خدا کافی نیست و ترک معصیت هم ضروری است. / محبت خدا همان تولی است.

۶۶. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۲ / ص ۱۳۰

طبق عبارت «وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ» در آیه قرآن، بالاترین اثر نماز یاد خداست.

۶۷. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۲ / ص ۱۳۷

برای اینکه غبار غلیظ روزه رو باطل کند باید فرد عمداً آن را وارد گلو کرده باشد. سایر گزینه‌ها مطابق با احکام روزه است.

۶۸. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۲ / ص ۱۳۳

شیطان می‌خواهد با شراب و قمار بین شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا دور سازد و از نماز باز دارد.

۶۹. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۳/ص ۱۴۳

رسول خدا: خدای تعالی دوست ندارد وقتی بنده‌اش به سوی دوستان خود می‌رود، آماده و آراسته نباشد. / ایشان به آراستگی در هنگام رفتن به سوی دوستان اشاره کرده‌اند و نپرداختن به خود و خود را ژولیده نشان دادن را نزد خدا بد شمرده‌اند.

۷۰. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۳/ص ۱۴۶

امام علی: مبدا خود را برای جلب توجه دیگران بیارایی که در این صورت ناچار می‌شوی با انجام گناه به جنگ با خدا بروی. در حدیث به آراستگی برای جلب توجه اشاره شده است، قرآن این کار را (تبرج) جاهلانانه بیان می‌کند.

۷۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۳/ص ۱۴۳

شیوه پیامبر اکرم و پیشوایان دین در آراستگی سبب شد مسلمانان در اندک مدتی به آراسته‌ترین و پاکیزه‌ترین ملت‌ها مبدل شدند / امام فرمودند در آن زمان مردم در سختی بودند.

۷۲. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۲/ص ۱۵۴

عبارتی که در سؤال آمده به معنای نزدیک کردن حجاب به خود است و به عفاف شناخته شدن اولین اثری است که در آیه به آن اشاره شده است.

يا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

۷۳. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۲/ص ۱۵۵

در میان گزینه‌ها تنها گزینه دوم به نکته دقیقی اشاره کرده است.

در گزینه ۱؛ عبارت «یک اصل نیست» غلط بیان شده است.

در گزینه ۲؛ عبارت «حرام نیست» صحیح نمی‌باشد.

در گزینه ۳؛ «لازمه دین‌داری نمی‌دانند» صحیح نیست.

۷۴. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۴/ص ۱۵۵

اینکه گفته شود بین نداشتن حجاب و آزادی رابطه‌ای نیست صحیح نمی‌باشد. (کتاب درسی به این اشاره کرده که دستور حجاب مختص زمان حضور در اجتماع و مواجهه با نامحرمان است.) / مثال قرآن مربوط به دختران شعیب است.

۷۵. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۴/ص ۱۵۳

دین اسلام اسلام ضمن پذیرش آداب و رسوم مربوط به پوشش، قوانینی را در بحث پوشش مطرح کرده است. / قیدی که سبب حرام بودن می‌شود، جلب توجه نا محرم است.

انگلیسی (۱)

Part A: Grammar and Vocabulary

۷۶. گزینه ۱ درست است.
معنی جمله: «دکترها داشتند روی تخت‌های موقت به بیماران رسیدگی می‌کردند و می‌کوشیدند تا در شرایطی دشوار بهترین عملکرد را داشته باشند.»
توضیح: با توجه به بخش "were treating" و ساختار موازی، نیاز به زمان گذشته استمراری داریم.
۷۷. گزینه ۳ درست است.
معنی جمله: «الف آیا کسی کمکتان کرد این مسئله ریاضی را حل کنید؟
ب: نه، واقعاً نه. من و عماد، به عنوان شاگرد زنگ‌های کلاس، خودمان حلش کردیم. با هم همفکری کردیم.»
توضیح: با توجه به مفهوم جمله، نیاز به ضمیر تأکیدی داریم.
۷۸. گزینه ۳ درست است.
معنی جمله: «اینجا تقریباً سرد است. بخاری را روشن کنم؟»
توضیح: جمله سؤالی است، بنابراین گزینه‌های ۱ و ۴ نادرست هستند. مفهوم جمله اجبار ضعیف است، پس "should" درست است.
۷۹. گزینه ۲ درست است.
معنی جمله: «من جولیا را، که تاجر برجسته‌ای در رشته خودش است، اولین بار ۵ فوریه ۲۰۰۸ در یک مهمانی ملاقات کردم.»
توضیح: برای اشاره به روز مشخص، از حرف اضافه "on" استفاده می‌کنیم.
۸۰. گزینه ۱ درست است.
معنی جمله: «فناوری نوین امکان جای دادن واژه‌نامه‌های بسیار بزرگ در یک تک لوح فشرده را میسر می‌سازد.»
(۱) امکان (۲) جمعیت (۳) شکیبایی (۴) نسبی، مرتبط
۸۱. گزینه ۴ درست است.
معنی جمله: «اگر کسی که شما خوب نمی‌شناسیدش به مهمانی‌اش دعوت‌تان کند، ممکن است احساس اجبار (دین) کنید که شما هم او را به یکی از مهمانی‌هایتان دعوت کنید.»
(۱) جذابیت (۲) مقصد (۳) روایت (۴) اجبار
۸۲. گزینه ۲ درست است.
معنی جمله: «در این دانشگاه، وقت نهار، انتخاب بین بوفه و غذای ثابت (از پیش تعیین شده) وجود دارد.»
(۱) علت (۲) انتخاب (۳) سرود ملی (۴) نظر
۸۳. گزینه ۴ درست است.
معنی جمله: «میزبان مهمانی وقتی به من سلام کرد لبخند زد، ولی احساس کردم رفتارش به من به نسبت سرد و نامهربان بود.»
(۱) تحصیل نکرده، بی‌سواد (۲) نامربوط (۳) پرارزش (۴) نامهربان، مهمان‌نواز نبودن
۸۴. گزینه ۱ درست است.
معنی جمله: «اجازه بدهید تأکید کنم که من هرگز ادای احترامم به آقای سوان را، هم در مقام یک دستور نویس (زبان‌دان) هم یک فرد، نه پنهان کرده‌ام و نه خواهم کرد.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:
(۱) تأکید کردن (۲) نمایندگی کردن (۳) ثبت کردن (۴) دوباره شارژ کردن

۸۵. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «متأسفم، اما متوجه نمی‌شوم چه سؤالی دارید از من می‌پرسید. ممکن است لطفاً روشن بفرمایید دنبال چه جور جوابی هستید؟»

توجه: اصطلاح "to be after something" یعنی «به طور مصمم دنبال چیزی بودن».

۸۶. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «الف: می‌دانی تلویزیون امشب چه فیلم‌هایی نمایش می‌دهد؟»

ب: یکی از شبکه‌ها سه تا فیلم کلاسیک به کارگردانی آلفرد هیچکاک را نشان می‌دهد.

الف) عالی‌ه! شب معرکه‌ای است.

ب) نه واقعاً. تلویزیون ما آن شبکه را نمی‌گیرد.

الف) پس کاش از این فیلم‌ها حرفی به من زده بودی. تمام شب با فکر چیزهایی که تماشایشان را از دست دادم ناراحت خواهم

بود!

(۱) سپاسگزارم (۲) اوه، حتماً (۳) باور کن! (۴) عالی! خوب!

۸۷. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «آنها اغلب آدم‌های خوبی هستند، هر چند اشتباهات کوچکی مرتکب شده‌اند.»

(۱) اغلب (۲) به شکل غیرطبیعی (۳) به لحاظ تاریخی (۴) به شکل مناسب

Part B: Cloze Test

۸۸. گزینه ۳ درست است.

توضیح: به ترکیب "at the age of ..." توجه کنید.

۸۹. گزینه ۲ درست است.

(۱) تاریخ (۲) تحقیق (۳) هرم (۴) میانگین

۹۰. گزینه ۴ درست است.

توضیح: با توجه به حرف ربط "while" و مفهوم استمرار عمل، فقط گزینه ۴ درست است.

۹۱. گزینه ۲ درست است.

(۱) رفتار کردن (۲) تحول یافتن، تبدیل شدن (۳) آماده کردن (۴) سرگرم کردن

۹۲. گزینه ۴ درست است.

توضیح: نیاز به ضمیر انعکاسی داریم.

Part C: Reading Comprehension

متن شماره ۱:

۹۳. گزینه ۳ درست است.

این متن عمدتاً دربارهٔ این است که

(۱) چرا تیدالیک همهٔ آب‌های جهان را خورد. (۲) چطور یک فکر خوب به ذهن گورکن رسید.

(۳) حیوانات چطور تیدالیک را وادار کردند آب دنیا را پس بدهد. (۴) چرا مارماهی از سایر حیوانات خنده‌دارتر بود.

۹۴. گزینه ۴ درست است.

ایدهٔ اصلی بند سوم چیست؟

(۱) مارمولک نتوانست تیدالیک را بخنداند.

(۲) تیدالیک صبور بود، ولی دوست نداشت خیلی بخندد.

(۳) داستان‌های مرغ ماهی خوار استرالیایی به نظر تیدالیک خیلی بامزه نبود.

(۴) بیش‌تر حیوانات نتوانستند کاری کنند تیدالیک بخندد.

۹۵. گزینه ۲ درست است.

در خط ۱۳، “turned his body this way and that way” (بدنش را به این سو و آن سو تاب داد) یعنی او داشت.....

(۱) شنا می کرد (۲) می رقصید (۳) لبخند می زد (۴) می خندید

۹۶. گزینه ۲ درست است.

کدام حیوان موفق شد تیدالیک را به خنده بیاندازد؟

(۱) کانگورو (۲) مارماهی (۳) مارمولک (۴) گورگن

متن شماره ۲:

۹۷. گزینه ۳ درست است.

ایده اصلی متن چیست؟

(۱) همه خواب می بینند، ولی همه خوابشان یادشان نمی ماند.

(۲) خوابها را تنها یک بخش مغز تولید می کند.

(۳) خوابها به ما کمک می کنند خودمان و احساساتمان را درک کنیم.

(۴) اغلب مردم می دانند معنای خوابشان چیست.

۹۸. گزینه ۲ درست است.

کدام یک از گزینه های زیر را احتمالاً تجربه نخواهید کرد؟

(۱) خوابی که ۱۵ دقیقه طول بکشد. (۲) خوابی که ۶۰ دقیقه طول بکشد.

(۳) خوابی که ۲۵ دقیقه طول بکشد. (۴) خوابی که ۴۰ دقیقه طول بکشد.

۹۹. گزینه ۳ درست است.

مطابق متن، کدام گزینه درباره خواب درست است؟

(۱) اگر خواب ببینید برای امتحان درس نخوانده اید، احتمالاً به قدر کافی شبها نمی خوابید.

(۲) اگر خواب ببینید دارید پرواز می کنید، این (خواب) احتمالاً اوقات سختی در زندگی شماست.

(۳) اگر خواب ببینید که هیچ لباسی نتان نیست، احتمالاً اتفاقی ناخوشایند (شرم آور) برایتان رخ داده.

(۴) اگر خواب ببینید برای امتحان درس نخوانده اید، پس جایی برای نگرانی نیست.

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

در خط ۱۵، یک راه دیگر برای گفتن “look up to you”، «.....» خواهد بود.

(۱) درباره شما حسن نظر دارند (۲) دوست دارند با شما صحبت کنند

(۳) مراقباند وقتی همراه شما هستند (۴) درباره خودتان رویا ببینید

ریاضی و آمار (۱)

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

تابع نما توپ برابر $\frac{\text{وزن بر حسب کیلوگرم}}{(\text{قد بر حسب متر})^2}$ است.

$$\text{نما توپ} = \frac{۷۲}{(۱/۷)^2} = ۲۴/۹$$

چون در محدوده $۲۵ < \text{نما توپ} \leq ۱۹$ قرار دارد، پس وزن طبیعی دارد.

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

در صورتی مجموعه زوج مرتب تابع است که اگر مؤلفه اول برابر باشند، آنگاه مؤلفه های دوم نیز برابر باشند.

$$۱ = ۱ \Rightarrow m + ۲n = ۹ - n \Rightarrow m + ۳n = ۹$$

$$2 = 2 \Rightarrow mn = 6 \Rightarrow m = \frac{6}{n} \Rightarrow \frac{6}{n} + 3n = 9 \Rightarrow n^2 - 3n + 2 = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = 1 \Rightarrow m = 6 \Rightarrow n + m = 7 \\ n = 2 \Rightarrow m = 3 \Rightarrow n + m = 5 \end{cases}$$

۱۰۳. گزینه ۳ درست است.

اگر $A = \{a_1, a_2, a_3\}$ و $B = \{b_1, b_2\}$ باشد، f تابع زیر از A به B وجود دارد.

$$\begin{aligned} f_1 &= \{(a_1, b_1), (a_2, b_1), (a_3, b_1)\} & f_4 &= \{(a_1, b_1), (a_2, b_2), (a_3, b_2)\} \\ f_2 &= \{(a_1, b_2), (a_2, b_2), (a_3, b_2)\} & f_5 &= \{(a_1, b_2), (a_2, b_1), (a_3, b_1)\} \\ f_3 &= \{(a_1, b_1), (a_2, b_1), (a_3, b_2)\} & f_6 &= \{(a_1, b_2), (a_2, b_1), (a_3, b_2)\} \end{aligned}$$

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

تابع خطی $f(x) = ax + b$ را در نظر می‌گیریم.

$$\begin{cases} a(3) + b = 4 \\ a(-1) + b = -2 \end{cases} \Rightarrow 3a - (-a) = 4 - (-2) \Rightarrow a = \frac{3}{2}, b = -2 + \frac{3}{2} = -\frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow f(x) = \frac{3}{2}x - \frac{1}{2} \Rightarrow f(1) = \frac{3}{2} - \frac{1}{2} = 1$$

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

تابع تولید این کارخانه برابر $3x + 10$ و در نتیجه درآمد شرکت برابر $R(x) = 8000(3x + 10)$ ، از طرفی تابع هزینه $C(x) = 10000x + 1/000/000$ است. بنابر رابطه $P(x) = R(x) - C(x)$ داریم:

$$P(x) = 24000x + 80000 - 10000x - 1000000 = 14000x - 920000$$

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

چون سهمی دارای بیشترین مقدار است، داریم:

$$a < 0 \Rightarrow 2m - 6 < 0 \Rightarrow m < 3 \quad (1)$$

چون محور y ها دارای طول $x = 0$ است، داریم:

$$f(0) = m - 10 < 0 \Rightarrow m < 10 \quad (2)$$

از (۱) و (۲) نتیجه می‌گیریم $m < 3$ است.

۱۰۷. گزینه ۳ درست است.

$$y = 2\left(x^2 - \frac{m}{2}x\right) + 10 = 2\left[\left(x - \frac{m}{4}\right)^2 - \frac{m^2}{16}\right] + 10 = 2\left(x - \frac{m}{4}\right)^2 - \frac{m^2}{8} + 10$$

رأس سهمی $\left(\frac{m}{4}, -\frac{m^2}{8} + 10\right)$ است.

$$-\frac{m^2}{8} + 10 + \frac{m}{4} = -5 \Rightarrow -m^2 + 2m + 120 = 0 \Rightarrow m = -10, 12$$

۱۰۸. گزینه ۲ درست است.

جمع نمرات اولیه $8 \times 17 = 136$ ، در نتیجه میانگین جدید برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{136 + 3 \times 18 + 20}{8 + 4} = 17/5$$

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$13, 14, 15, 15, 16, 16, 16, 19$$

جمع داده برابر ۲۴ است، برای اینکه میانگین برابر ۱۶ شود، داریم:

$$16 = \frac{124 + x}{9} \Rightarrow x = 20$$

که در این صورت میانه نیز برابر ۱۶ می‌شود.

۱۱۰. گزینه ۴ درست است.

زمانی که مشاهده‌ای (داده‌ای) از الگوی داده‌هایمان پیروی نکند با داده دورافتاده، مواجه هستیم، در این حالت میانه معمولاً بازتاب بهتری از داده‌ها می‌دهد تا میانگین، چون میانه در واقع نقطه وسطی فهرست اعداد مرتب شده است. نیمی از اعداد مقادیر بزرگ‌تر از میانه و نیمی دیگر مقادیر کوچک‌تر از میانه هستند.

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

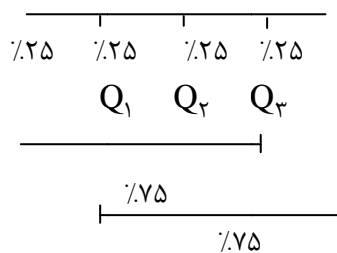
پرسش‌نامه نباید هدف‌گذاری شده باشد.

۱۱۲. گزینه ۴ درست است.

انحراف معیار داده‌ها برابر $\delta = \sqrt{4/41} = 2/1$ و برای ۹۶٪ مشاهدات بازه $(500 - 2 \times 2/1, 500 + 2 \times 2/1) = (495/8, 504/2)$ قابل قبول است.

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

اگر Q_1 ، Q_2 ، Q_3 ، چارک اول، دوم و سوم باشند، داده به شکل زیر تقسیم می‌شوند.

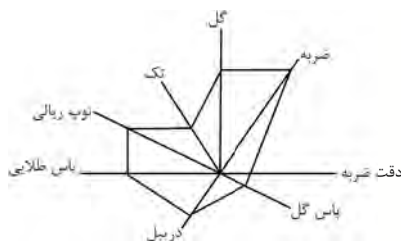
پس ۷۵٪ داده‌ها قبل از چارک سوم یا بعد از چارک اول هستند.

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

دامنه میان چارکی و میانه‌ها بهترین روش برای مقایسه عملکرد بین چند سری داده است. فاصله بین چارک اول و سوم یعنی جعبه در نمودار جعبه‌ای را دامنه میان چارکی گویند.

۱۱۵. گزینه ۳ درست است.

نمودار راداری روشی برای نمایش داده‌های چند متغیر در قالب نمودار دو بعدی است، که در آن سه متغیر کمی یا بیش‌تر بر روی مورب‌هایی نشان داده می‌شود. مانند نمودار زیر:

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

رشد یک مفهوم کمی است و نشان می‌دهد که تولید ملی این دوره نسبت به دوره قبل افزایش یافته است. پس تغییرات شاخص‌های تولید کل جامعه، بهترین معیار برای اندازه‌گیری رشد است. رشد بیش‌تر دلالت بر افزایش معیارهای فرهنگی، سیاسی و... جامعه نیست و نشان نمی‌دهد که فقر ریشه‌کن شده است و توسعه شاخص است که بر تغییرات کیفی دیگری نیز دلالت دارد.

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

هر گاه در جامعه‌ای، میزان تولید واقعی در دوره‌ای معین نسبت به دوره قبل افزایش یابد می‌گوییم در آن جامعه رشد اتفاق افتاده است. عواملی که موجب تولید واقعی بیش‌تر می‌شوند، دلایل رشد هستند، علاوه بر گزینه ۱، ۲ و ۳ از عوامل دیگری مانند افزایش سطح زیر کشت و... نیز می‌توان یاد کرد.

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

جدول زیر مقایسه وضعیت چهار کشور است که نروژ وضعیت توسعه مطلوب دارد:

کشورها	شاخص‌ها	رتبه	نرخ مرگ و میر نوزادان (درصد)	امید به زندگی (سال)	نرخ باسوادی بزرگسالان (درصد)	تولید ناخالص داخلی سرانه (به دلار ثابت سال ۲۰۱۱)
نروژ		اول	۰/۲۳%	۸۱/۶	حدود ۱۰۰	۶۲۴۴۸
موزامبیک		۱۸۰	۶/۱۵%	۵۵/۱	۵۰/۶	۱۰۷۰
ایران		۶۹	۱/۴۴%	۷۵/۴	۸۴/۳	۱۵۰۹۰

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

اصطلاح «پیشرفت» انتخاب بسیاری از نخبگان و اندیشمندان دنیا از جمله کشور ما است. در مفهوم پیشرفت، الگوی واحدی برای همه کشورها توصیه نمی‌شود. موقعیت‌های گوناگون مثل وضعیت تاریخی، جغرافیایی، سیاسی، طبیعی، انسانی، دینی و در نهایت زمانی و مکانی، شاخص‌های پیشرفت را تعیین می‌کند. بنابراین امکان تنوع در الگوها و قبل از آن شاخص‌ها را پیدا می‌کند.

اقتصاددانان برای مقایسه بهتر کشورها و روند تغییرات آنها علاوه بر شاخص‌های توسعه به شاخص‌های دیگر نیز توجه دارند؛ به عبارت دیگر گاهی شاخص‌های رشد و توسعه به اندازه کافی وضعیت هر کشور را معرفی نمی‌کند؛ به طور مثال مواردی چون تغذیه، مسکن، بهبود فضای کسب و کار، وضعیت فساد و مبارزه با آن، استفاده از علم و فناوری، ابعاد زیست محیطی و آلاینده‌ها، دسترسی به ارتباطات و فناوری اطلاعات، بزهکاری، مالکیت و... در شاخص توسعه انسانی مورد توجه نیست. بنابراین متخصصان همیشه به دنبال شاخص‌های اندازه‌گیری بهتری هستند؛ مانند شاخص رقابت‌پذیری که ۱۱۰ عامل را در ۱۲ محور مورد اندازه‌گیری قرار می‌دهد یا شاخص پیشرفت.

در کشور ما و به ویژه در دهه چهارم که به نام «دهه عدالت و پیشرفت» موسوم شد و در بحث الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت، به جای واژه توسعه، واژه پیشرفت به کار رفت و مورد قبول نخبگان واقع شد.

۱۲۰. گزینه ۴ درست است.

شاخص دهک برابر $\frac{\text{سهم دهک دوم}}{\text{سهم دهک اول}}$ است و هر چه حاصل به یک نزدیک‌تر باشد، توزیع درآمدها عادلانه‌تر است.

$$A = \frac{21}{3} = 7 \quad B = \frac{30}{4} = 7.5$$

پس توزیع درآمد در کشور A عادلانه‌تر است.

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

مسکین در ادبیات اقتصادی وضعی بدتر از فقیر دارد. مسکین کسی است که حتی در صورت دسترسی به امکانات معیشتی، توانایی استفاده از آنها را هم ندارد.

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

از زمان شکل‌گیری نخستین تمدن‌های بشری، نیاز به نهادی که اداره این جوامع را به عهده بگیرد، احساس می‌شد؛ بنابراین به تدریج نخستین دولت‌ها به وجود آمدند. ماهیت این نهاد و میزان قدرت آن در جوامع مختلف، متفاوت بود. با گذشت زمان و تکامل بشر به ویژه دستیابی به فناوری‌های نوین اجتماعی و کشف قوانین حاکم بر اجتماعات انسانی، محدوده اقتدار دولت نیز وسیع‌تر شد به طوری که در عصر ما، انسان‌ها وجود و حضور دولت را بسیار بیش‌تر از دوران‌های گذشته احساس می‌کنند.

از سوی دیگر با گسترش حوزه اقتدار دولت‌ها تشکیلات دولتی پیچیده‌تر شد و این نهاد در جوامع بشری نقش مهم‌تر و جدی‌تر را به عهده گرفت.

دولت‌ها به تدریج به محدوده اقتصاد جامعه نفوذ کردند و روابط مالی خود را با شهروندان، گسترش دادند. این روابط به دو شکل اعمال می‌شد: گرفتن خراج و مالیات از مردم و هزینه کردن این مالیات‌ها به صورت‌های مختلف؛ از جمله پرداخت حقوق کارکنان کشوری و لشکری و سایر هزینه‌های جاری دولت. به علاوه، دولت‌ها در مواقع قحطی و گرانی نیز به اقدامات خاصی دست می‌زدند.

۱۲۳. گزینه ۳ درست است.

معمولاً در جوامع امروزی، مشکل بیکاری وجود دارد و به دلیل آثار سوء اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آن، دولت‌ها برای مقابله با این مشکل و مهار آن تلاش می‌کنند.

البته وظیفه دولت در رفع مشکل بیکاری به معنای این نیست که به بیکاران کار دهد و مستقیماً در بخش دولتی اشتغال ایجاد کند، بلکه با مدیریت خود، زمینه‌های کاهش بیکاری و ایجاد اشتغال را فراهم می‌کند. به عنوان مثال با اصلاح نظام آموزشی در مدارس و دانشگاه‌ها و توانمندسازی مهارتی و فنی و حرفه‌ای افراد یا با ایجاد مراکز شغل‌یابی، کاهش هزینه‌های جستجوی کار، ایجاد رونق اقتصادی، فرصت اشتغال و امکان جذب در بازار کار را افزایش می‌دهد.

از سوی دیگر، چون پیشگیری بهتر از درمان است، دولت سعی می‌کند از بیکار شدن افراد شاغل جلوگیری کند. برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت و مهارت‌افزایی حین کار و اعطای یارانه‌های تولید از جمله راهکارهای پیشگیری از افزایش بیکاری است.

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم پول و حفظ ارزش آن اعمال می‌کند، «سیاست‌های پولی» می‌گویند. سیاست‌های پولی معمولاً به دو شکل انجام می‌پذیرد:

- ۱- کاهش حجم پول در گردش (سیاست پولی انقباضی)
- ۲- افزایش حجم پول در گردش (سیاست پولی انبساطی)

زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد. در حالت رکود اقتصادی، که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش یافته و تولیدکنندگان انگیزه تولید و ایجاد اشتغال را از دست داده‌اند، بانک مرکزی با سیاست پولی انبساطی می‌تواند برای کوتاه مدت مشکل را حل کند.

یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل و تنظیم حجم پول به کار می‌گیرند، سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش، بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد و یا با خرید اوراق مشارکت، پول به جامعه تزریق کند.

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

بدیهی است برای حل اساسی مشکل در بلندمدت باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار) را در پیش گرفت.

۱۲۶. گزینه ۲ درست است.

دولت‌ها برای مدیریت کلان اقتصاد کشور و اجرای وظایف خود بسته «سیاست‌های مالی» را اجرا می‌کنند که از دو ابزار درآمد‌ها و مخارج دولت تشکیل شده است. افزایش در مخارج جاری یا عمرانی دولت و کاهش در نرخ‌های مالیاتی یا پایه‌های مالیاتی (سیاست مالی انبساطی) بهترین راه تحریک تقاضای کل است که در مواقع رکود می‌تواند رونق را به بازار برگرداند. سیاست مالی انقباضی (کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات) هم در مواقع تورم با کاهش تقاضای کل در اقتصاد، موجب ثبات اقتصادی می‌شود.

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

در سال‌های اخیر در کشور ما توجه جدی سیاست‌گذاران به ضرورت اقتصاد مردمی و نقش‌آفرینی و مشارکت بیش‌تر بخش‌های خصوصی و تعاونی و عمومی و افزایش توان و اقتدار آنها جلب شده است. دولت ملزم شده است که با واگذاری بخش مهم از

فعالیت‌های خود در عرصه اقتصاد به بخش‌های غیر دولتی، که در چارچوب سیاست‌های اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی مطرح شده است و همین طور سپردن ۲۵٪ از اقتصاد کشور به بخش تعاونی، حضور مستقیم خود را در مدیریت و مالکیت اقتصاد کاهش بدهد و موجبات تقویت اقتصاد مردمی را فراهم سازد؛ این به معنای حرکت در مسیر دستیابی به ترکیب بهینه از حضور دولت و مشارکت بخش غیر دولتی در اقتصاد کشور است.

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

تولیدکنندگان معمولاً فرصت، تخصص و امکانات لازم را برای فروش تولیدات خود به مصرف‌کنندگان کشورهای دیگر ندارند؛ به همین دلیل، این کار را از طریق افرادی انجام می‌دهند که شغل آنها خرید محصول در مرکز تولید، و فروش آن در مناطق مصرف بین‌المللی است. به این افراد در اصطلاح «تاجر» یا «بازرگان» گفته می‌شود. این افراد و نیز کسانی که امروزه به آنها صادرکننده، واردکننده و «بازاریاب بین‌المللی» نیز گفته می‌شود، می‌توانند با اطلاع از بازارهای کشورهای دیگر و نیازها و علایق مصرف‌کنندگان خارجی به تولیدکنندگان داخلی و افزایش رونق اقتصادی کشور کمک شایانی بکنند.

در نتیجه تجارت بین‌الملل، کارهای خارجی وارد کشورها می‌شود و اگر این امر هدفمند و با مدیریت صحیح انجام شود، تولیدکنندگان داخلی به منظور رقابت با تولیدکنندگان خارجی به تلاش بیش‌تر برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار می‌شوند.

۱۲۹. گزینه ۱ درست است.

مزیت داشتن یا نداشتن، مفهومی ایستا و دائمی نیست؛ به عبارت دیگر اگر کشوری به دلیل محدودیت‌های طبیعی، مزیت اقتصادی نداشته باشد به این معنی نیست که نمی‌تواند به مزیت دست یابد. اگر محصولی با هزینه تمام شده زیاد و کیفیت کم تولید شود با حمایت دولت یا مصرف‌کنندگان از آن (خرید کالای ملی)، می‌تواند مزیت به دست آورد. بدیهی است این حمایت‌ها باید مشروط، گام به گام و در محدوده زمانی معین باشد.

علاوه بر آن، پیشرفت‌های علم و فناوری موجب شده است امروزه دیگر محدودیت‌های طبیعی مانع کسب مزیت اقتصادی نباشد؛ به طور مثال چه بسا کشوری که دریا ندارد با فناوری می‌تواند محصولات شیلات تولید کند!

«صنایع نوزاد» و «صنایع گلخانه‌ای» به صنایعی گفته می‌شود که با حمایت دولت و مردم در مسیر کسب مزیت اقتصادی است.

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

پنج اصل ۵۱ تا ۵۵ - به مباحث مالی دولت شامل دریافت‌ها و درآمدهای دولت، بحث بودجه و نهادهای تصویب‌کننده و ناظر بر حسن اجرای آن، تأکید دارد.

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

از جمله ویژگی‌های شعر سبک خراسانی یکی این است: کم بودن لغات عربی به جز اصطلاحات دینی و علمی - و لغات بیگانه به نسبت دوره‌های بعد. (صفحه ۶۳).

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

این بیت صرفاً توصیفی شاعرانه است درباره شرابی که از انگور می‌گیرند. بنابراین، فکر و زبان آن، مطابق تعریف کتاب، ساده است. دیگر گزینه‌ها ویژگی‌های زبانی و فکری «سبک عراقی» را در خود دارند. (صفحات ۶۲ و ۶۳)

۱۳۳. گزینه ۴ درست است.

در (۱) شاعر بر روزگار رفته و جوانی از دست شده حسرت می‌خورد. در (۲) مسأله این است که «تکرار» انواع دستوری اساساً عامل اثرگذار بر کوتاهی یا بلندی جملات نیست، اگرچه، مانند آن، بر آهنگ کلام اثرگذار است. در (۳) مضمون بیت «مدح حاکم زمانه» است؛ می‌گوید ممدوح از مدح سود می‌برد، اگرچه از وجه خزان‌اش کم شود! (صفحات ۶۳ و ۶۴ و ۷۷)

۱۳۴. گزینه ۳ درست است.

از نمونه‌های موفق نثر دوره اول (سامانی) می‌توان «ترجمه تفسیر طبری»، «تاریخ بلعمی»، «التفهیم» و «شاهنامه منشور ابومنصوری» را نام برد. اینها هم نمونه‌های نثر دوره دوم (غزنوی و سلجوقی) اند: «تاریخ بیهقی»، «قابوس‌نامه»، «سفرنامه ناصر خسرو»، «سیاست‌نامه (سیرالملوک)»، «کیمیای سعادت» و «کشف‌المحجوب». (صفحات ۶۴ و ۶۵).

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

نخستین نمونه نثر فنی، کتاب «کلیله و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی است و - البته به تصریح کتاب - تحت تأثیر نثر «خواجۀ هرات» نیست. «کشف الاسرار و عدۀ الابرار» هم ترجمه و تفسیر قرآن است از «ابوالفضل میبیدی» که تحت تأثیر «خواجۀ عبدالله» نوشته شده است. (صفحات ۸۳ و ۸۴)

۱۳۶. گزینه ۲ درست است.

هر سه از نمونه‌های نثر فنی هستند. الف) «ساده» (مرسل) است، و د) هم «مسجع». (صفحات ۸۳ و ۸۴)

۱۳۷. گزینه ۴ درست است.

آشکارا ویژگی‌ها «زبانی» - فکری - «سبک عراقی» را در خود دارد. دست کم - و در مجموع دو مصرع - ۷ واژه دخیل از عربی. هر دو مصرع هم که محتوای عرفانی دارند و تلمیح به آیات و احادیث. (صفحات ۶۲، ۸۱ و ۸۲)

۱۳۸. گزینه ۲ درست است.

مشتاق	توأم	با	همه	جورای و	جفایی
محبوب	منی	با	همه	جرمائی و	خطایی
متوازن	متوازن	تکرار	متوازن	متوازن	متوازی

(صفحات ۷۳ و ۷۴)

۱۳۹. گزینه ۳ درست است.

مرا	تا	نقره	باشد	می‌فشانم
مرا	تا	بوسه	باشد	می‌ستانم
تکرار	تکرار	متوازی	تکرار	متوازی

در (۱):

بندهام	گر	به	لطف	می‌خوانی
حاکمی	گر	به	قهر	می‌رانی
متوازن	تکرار	تکرار	متوازن	متوازی

در (۲):

تا	کی	رَوم [-ز]	عشق	تو	شوریده	به	هر	سوی
تا	کی	دَوم [-ز]	شوق	تو	دیوانه	به	هر	کوی
تکرار	تکرار	متوازی	متوازن	تکرار	متوازی	تکرار	تکرار	متوازی

در (۴):

گُل-است [ان]	یا	سمن	یا	ماه	یا	روی
شَب-است [ان]	یا	شَبّه	یا	مشک	یا	بوی
متوازن [+ تکرار]	تکرار	متوازن	تکرار	متوازن	تکرار	متوازی

(صفحة ۷۴)

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

به	بالای	ایوان	او	باغ	نیست
به	پهنای	میدان	او	راغ	نیست
تکرار	متوازی	متوازی	تکرار	متوازی	تکرار

(صفحات ۲۸ و ۵۳)

۱۴۱. گزینه ۴ درست است.

اگر فقط بتوان «بی‌دریغش» را مطابق «بی‌حسابش» به واژه‌های با ترکیب آوایی پایانی «...سب-اش» تغییر داد (مثلاً: «بی‌عتابش»)، آن‌گاه موازنه به ترصیع بدل خواهد شد.

توجه کنید این سؤال از آن جهت آمد که یاد بگیرید ترصیع تماماً باید از سجع‌های متوازی شکل بگیرد و حتی یک نمونه متوازن آن را به موازنه تقلیل می‌دهد. باز هم توجه کنید که مطابق معیار «قافیه‌پردازی» در نثر - که عیناً از شیوه قافیه‌سازی در شعر پیروی می‌کند- «ش» جزء حروف اصلی قافیه نیست! [صفحات ۷۳ و ۷۴]

۱۴۲. گزینه ۲ درست است.

شاکر	کفور
صابر	ضجور

(صفحات ۵۳ و ۷۴)

۱۴۳. گزینه ۲ درست است.

در مصرع دوم این بیت «کار» و «کار» نمونه «تکرار»ند و با «چار» «جناس ناهمسان اختلافی» برقرار می‌کنند. (صفحات ۹۷، ۹۸ و ۲۸)

۱۴۴. گزینه ۱ درست است.

در ۲ «آب» (= آبرو) و «آب»، و «آب» (ماه پنجم یا یازدهم در تقویم سُرّیانی) از یک سو، و «ماه» (استعاره از معشوق) و «ماه» (یک دوازدهم از سال) جناس همسان دارند. در ۳ دست کم «سرای» و «سر» [یادتان باشد - بی نکره و نشانه‌های جمع را وقت بررسی جناس‌ها نباید در نظر گرفت. علت هم این است که در معنی‌سازی دخیل نیستند.] در ۴ «هزار» و «هزار» (بلبل). (صفحه ۹۷)

۱۴۵. گزینه ۳ درست است.

از «شک» و «خاک» «گِل» خواهید داشت؛ آن وقت با «گُل» جناس ناهمسان حرکتی پیدا خواهد کرد. (صفحه ۹۸)

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

در ۱ همه دان و بدان (هر دو از مصدر «دانستن») فقط یک نمونه از اشتقاق هستند. اما در ۳ «گفت» و «گویم» (از مصدر «گفتن») و «لطافت» و «لطیف» (از ریشه ثلاثی مجرد «ل ط ف») دو نمونه از آرایه اشتقاق به شمار می‌آیند. (صفحه ۹۹)

۱۴۷. گزینه ۲ درست است.

در ۱ «کار» و «یار»، در ۳ «عمل» و «ازل» [این یکی بدون جناس]، و در ۴ «عشا» و «عشا» [این یکی: ناهمسان حرکتی] سجع متوازی دارند. اما در ۲ «دم» و «عدم»، جدا از این که جناس ناهمسان افزایشی به شمار می‌آیند، سجع مطرف نیز دارند. (صفحه ۵۳)

۱۴۸. گزینه ۱ درست است.

متوازی	متوازن	مطرف
ناله‌کنان - کارگران	اصول - صعود	شب‌کلاه - سیاه
صولت - دولت (اختلافی)		قامت - قیامت (افزایشی)

(صفحات ۵۲ و ۵۳، ۹۷ و ۹۸)

۱۴۹. گزینه ۱ درست است.

۲ و ۴) مشابه اند: «د - رز -» و «د - رزی»، و «پ - ه - ن -» و «پ - ه - ن - ل» در تعداد حروف (۴ حرف) و تعداد واج (۵ واج) برابرند. در ۳ «محرّم» به نسبت «حرم» دست کم ۲ واج «م + -» را (به ازای حرف «م») افزوده دارد. اما در «پست» (۳ حرف و ۴ واج) و «پوست» (۴ حرف و ۴ واج) اختلاف میان مصوت کوتاه «-» و مصوت بلند «و» خود را به شکل افزایش حرف «و» نشان می‌دهد و در نهایت از آن یک «جناس ناهمسان افزایشی» به دست می‌آید. (صفحه ۹۸)

۱۵۰. گزینه ۲ درست است.

در ۱ «شهرِ سبّا»، در ۳ «زَدُ جُوم»، و در ۴ «باز کُند» برابرند با (-UU-). اما در ۲ «بیر تن گر دم»: (- - -).

(صفحات ۶۷ تا ۷۲)

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

در ۱ و ۳ «حذف همزه» باعث می‌شود به جای یک هجای کشیده («باز» و «گاو») یک هجای بلند داشته باشید، و این، خود، یعنی تغییر آهنگ عروضی کل واژه. در ۲ اساساً «همزه» قابل حذف نیست. اما در ۴:

U---	خون آلود	با حذف «ن» ساکن پایانی:
U---	خون آلود	بدون حذف «ن» ساکن پایانی، و با حذف «همزه»:

(صفحه ۷۰)

۱۵۲. گزینه ۲ درست است.

بیت یک: «ما» (۲X). بیت دو: «توایم» (۲X). بیت پنج: «خویش» (۲X). بیت شش: «آمدیم» (۲X). (صفحه ۸۹)

۱۵۳. گزینه ۳ درست است.

در (۱) «خانه به دوش» و «حلقه به گوش» واژه‌های [وندی - مرکب] قافیه‌اند، نه «دوش» و «گوش» [در قافیه‌یابی کل یک واژه را در نظر می‌گیرند، نه هر تکه از یک واژه را که دلشان خواست!]. در (۲) هم مسأله این است که فقط در بیت اول «موازنه» دیده می‌شود. در (۴) هم باز فقط بیت اول را - به واسطه قافیه درونی آن - می‌توان دارای دو قافیه در نظر گرفت. (صفحات ۸۹ تا ۹۱)

۱۵۴. گزینه ۴ درست است.

«یم» در «بی‌داوریم - بی‌یاوریم» و «[گ]ان» در «غمخورگان و بیچارگان» الحاقی‌اند. (صفحات ۹۰ و ۹۱)

۱۵۵. گزینه ۲ درست است.

برای سنجش اوزان قاعداً یک مصرع کافی است:

وِی بَـءَـبَد	زِنْدِیوُ فَر	سُو دِ مَـا
کُو پَرُّ بَـا	لِی کِـبَـعَـان	کُو رَ سَد
-UU-	-UU-	-U-

(صفحه ۷۰)

تاریخ (۱)

۱۵۶. گزینه ۱ درست است.

آشور حکومت نیرومندی در شمال بین‌النهرین بود که برای به دست آوردن فلزات، سنگ‌های قیمتی و غنایم دیگر، دائماً به سرزمین‌های همسایه، از جمله نواحی غربی ایران یورش می‌آورد. یورش‌ها و غارتگری‌های پیاپی آشوریان، زمینه اتحاد قبایل پراکنده ماد را فراهم آورد.

۱۵۷. گزینه ۲ درست است.

بنیانگذار این سلسله از قبیله پرنی (اپرنی) در شرق ایران بود که بر فرمانروای سلوکی در ناحیه‌ای در حوالی قوچان امروزی شورید و پارت و گرگان را از دست سلوکیان خارج کرد. پایتخت‌های این سلسله به ترتیب عبارت‌اند از: شهر نسا در ترکمنستان امروزی، شهر صد دروازه که یونانیان به آن هکتام پولس می‌گفتند در حوالی دامغان کنونی و شهر تیسفون در نزدیکی بغداد امروزی.

۱۵۸. گزینه ۳ درست است.

پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، از یکسو سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند و از سوی دیگر اقدام به توسعه و تقویت تشکیلات اداری (دیوانسالاری) منسجم و منظمی کردند.

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

در این دوره (هخامنشیان) به دلیل اهمیت فتوحات نظامی، قشر جنگجویان نسبت به دو قشر دیگر، در جایگاه بالاتری قرار گرفت.

۱۶۰. گزینه ۲ درست است.

این جنبش (جنبش مزدک در زمان پادشاهی قباد) پایه‌های نظام طبقاتی ساسانی را به شدت لرزاند. از این رو، خسرو انوشیروان، پسر و جانشین قباد، برای اصلاح امور اجتماعی و اقتصادی، اقداماتی انجام داد. در نتیجه این اقدامات، قدرت و نفوذ اشراف و نجبای درجه اول کاهش یافت و بر قدرت و نفوذ اشراف و نجبای درجه دوم افزوده شد.

۱۶۱. گزینه ۳ درست است.

اقوام و طایفه‌های صحراگرد و دامدار آریایی هنگام ورود به ایران، اطلاع چندانی از روش‌ها و فنون کشاورزی و صنعت نداشتند. آنان در نتیجه تماس و همزیستی با بومیان ایران و همسایگان خود در بین‌النهرین، کم‌کم با شیوه زندگی روستایی و شهری آشنا شدند و به یکجانشینی و کشاورزی روی آوردند. آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.

۱۶۲. گزینه ۳ درست است.

داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی در جریان لشکرکشی به هندوستان، وقتی که به رود سند رسید، یکی از اهالی آسیای صغیر به نام اسکیلاکس را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد. وی مسیر رود سند را تا اقیانوس هند ادامه داد و سپس با عبور از دریای سرخ به مصر رسید. در نتیجه این سفر، برای نخستین بار مسیر دریایی میان هند و مصر شناسایی شد. یکی دیگر از اقدامات داریوش در زمینه توسعه راه‌های دریایی اتصال دریای سرخ به رود نیل بود.

۱۶۳. گزینه ۴ درست است.

گفته می‌شود یکی از شاهان این سلسله به نام بلاش یکم (حکومت ۷۸-۵۱ م.) دستور داد متون پراکنده اوستا گردآوری شود. برخی از شاهان اشکانی تصویر آتشدانی را که نشانه گرایش آنان به کیش زرتشتی بود، بر روی سکه‌های خود نقش کرده‌اند.

۱۶۴. گزینه ۱ درست است.

زبان‌های ایرانی دوره میانه، تقریباً از زمان سقوط هخامنشیان تا فروپاشی حکومت ساسانیان و حتی قرون نخستین اسلامی در مناطق مختلف ایران متداول بودند. از این گروه زبان‌ها آثار بیش‌تری به جا مانده است. زبان پارتی یا پهلوی اشکانی، در مناطق شمال و شمال شرق ایران متداول بود و زبان رسمی و درباری حکومت اشکانیان به شمار می‌رفت. زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی که دنباله زبان فارسی باستان به حساب می‌آید، در نواحی جنوب و جنوب غربی ایران رایج بود و زبان رسمی و درباری حکومت ساسانی شمرده می‌شد. زبان‌های ایرانی نو، به زبان‌هایی گفته می‌شود که در دوران اسلامی به تدریج در مناطق مختلف ایران رواج یافتند.

۱۶۵. گزینه ۱ درست است.

ساخت بناهای طاقدار، گنبدی و دارای ایوان، از ویژگی‌های معماری دوران اشکانیان به شمار می‌رود. هنر گچ‌بری در زمان اشکانیان رواج یافت و در بناهای کوه خواجه، به نهایت ظرافت رسید. آرایه دیگری که در معماری اشکانی رواج داشته، نقاشی دیواری است. گزینه ۲ درباره معماری هخامنشیان است و گزینه ۳ و ۴ از ویژگی‌های دوران ساسانی محسوب می‌شود.

جغرافیای ایران

۱۶۶. گزینه ۳ درست است.

در کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک، که گاهی بارش‌های کوتاه و اتفاقی رخ می‌دهد، نوعی کانون آبگیر موقت شکل می‌گیرد که آنها را کانون‌های اتفاقی می‌نامند. به محدوده‌ای که با توجه به شکل زمین و شیب ناهمواری‌ها، آب‌های جاری را به سوی پایین‌ترین نقطه آن هدایت کند، حوضه آبریز می‌گویند.

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

پیشروی آب اقیانوس هند از طریق دریای عمان و تنگه هرمز به دره‌های زاگرس، خلیجی هلالی شکل در جهت شرقی - غربی به وجود آورده که صدها سال است به آن «خلیج فارس» یا «دریای پارس» می‌گویند. طول آن حدود ۹۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۲۵۰ کیلومتر است. هشت کشور در اطراف خلیج فارس قرار دارند.

۱۶۸. گزینه ۳ درست است.

ورود مستقیم یا غیرمستقیم هر گونه ماده یا انرژی به محیط زیست دریایی که به کاهش تولید و رشد نمو جانداران منجر شود و تأثیرات سوء، بر سلامت و بهداشت آبزیان و انسان داشته باشد. آلودگی دریا نامیده می‌شود. آلاینده‌هایی که دریاهای ایران را تهدید می‌کنند، عبارت‌اند از: فاضلاب‌های شهری، صنعتی و کشاورزی - زباله‌های جامد مثل پلاستیک - استخراج و حمل و نقل نفت - ورود کودها و سموم شیمیایی مصرف شده در اراضی کشاورزی توسط رودها - آلاینده‌های شیمیایی شامل مواد آلی، معدنی و رادیواکتیو

۱۶۹. گزینه ۱ درست است.

اگر سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ادامه پیدا کند، جمعیت کشور به تدریج دچار پیری و در نهایت مشکلات دیگری در بر خواهد داشت. اساساً نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند، زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود.

۱۷۰. گزینه ۲ درست است.

معمولاً برنامه‌ریزان برای برنامه‌ریزی‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، آموزشی و فرهنگی، به آینده‌نگری جمعیتی نیاز دارند. قانون ۷۰ زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می‌دهد.

۱۷۱. گزینه ۴ درست است.

در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه. در دوره قاجاریه ایران به چهار ایالت و دوازده ولایت تقسیم شد. این ایالت‌ها عبارت بودند از: آذربایجان، کرمان و بلوچستان، فارس و بنادر، خراسان و سیستان.

۱۷۲. گزینه ۲ درست است.

در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، ایران به ۲۴ استان تقسیم شد. و در سال ۱۳۷۲ ه.ش طرح اولین استان جدید با نام اردبیل به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و پس از آن استان‌های قم، قزوین، گلستان، خراسان‌های شمالی، رضوی، جنوبی و البرز اضافه شدند.

۱۷۳. گزینه ۲ درست است.

عواملی در شکل‌گیری سکونتگاه‌های شهری و روستایی ایران نقش دارند. بین این عوامل، آب بیش‌ترین اهمیت را داشته است. بسیاری از سکونتگاه‌های اولیه در کنار رودها به وجود آمده‌اند. همواره آب در هر مکان، در تمایل انسان به کار کشاورزی و ساکن شدن به صورت دائم نقش مهمی داشته است. با ساکن شدن انسان در یک مکان، اولین سکونتگاه‌ها به نام روستا پدید آمد. افزایش جمعیت در سکونتگاه‌های روستایی، زمینه ساز ایجاد شهرهای اولیه شد.

۱۷۴. گزینه ۴ درست است.

در این نوع از شهرها، شهر دارای یک مرکز اصلی (میدان) بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند و سایر فضاها، اطراف آنها شکل می‌گیرند. (شهر شعاعی) در این شهرها، یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند. (شهر شطرنجی) شهری که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است. (شهرهای خطی)

۱۷۵. گزینه ۱ درست است.

امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری با روش‌های نوین آبیاری و متناسب با محیط تغییر یابد.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۷۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: ما در شکل‌گیری بعضی ویژگی‌های هویتی مانند مکان و زمان تولد یا دختر و پسر بودن نقش نداریم.

گزینه ۳: برخی از ویژگی‌های هویتی تغییر نمی‌کنند؛ مانند زمان و مکان تولد.

گزینه ۴: هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.

۱۷۷. گزینه ۱ درست است.

به فرایندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند.

۱۷۸. گزینه ۴ درست است.

- تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.
- انسداد اجتماعی بیش‌تر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت، نژاد و... تعیین می‌شود.

۱۷۹. گزینه ۴ درست است.

تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

۱۸۰. گزینه ۳ درست است.

اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود آن جهان دچار خودبیطانگی حقیقی (فطری) شده است.

۱۸۱. گزینه ۱ درست است.

قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد، تصویری که شرق شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند.

۱۸۲. گزینه ۲ درست است.

کاهش جمعیت شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است. زیرا قوام خانواده و فرزندآوری در گرو محبت، ایثار و فداکاری است ولی در جهان متجدد به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، این محبت و ایثارگری کاهش می‌یابد که به فرزندآوری کم‌تر و کاهش شدید جمعیت و فرو افتادن این جوامع در چاله جمعیتی می‌انجامد.

۱۸۳. گزینه ۳ درست است.

رفاه اقتصادی به کمک نفت در کوتاه مدت احساس رفاه بیش‌تری را برای مردم به ارمغان می‌آورد و این امر پایدار نیست.

۱۸۴. گزینه ۲ درست است.

- از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب، تحولات هویتی است.
- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود.
- خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را غرب‌زدگی می‌نامند.

۱۸۵. گزینه ۴ درست است.

خودباختگی (غرب‌زدگی) مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب است.

۱۸۶. گزینه ۱ درست است.

کاستی و خلأ معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند و آنها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی آن تشویق می‌کند.

۱۸۷. گزینه ۳ درست است.

ویژگی‌های روانی و اخلاقی مربوط بُعد نفسانی است.
اسلام هویت افراد را با تقوا، علم و عدالت ارزیابی می‌کند.

۱۸۸. گزینه ۲ درست است.

ما تردیدی نداریم که گاه، در شناخت ویژگی‌های هویتی خود و دیگران، دچار خطا و اشتباه می‌شویم. وجود نظریات متفاوت درباره هویت، نشانه این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

۱۸۹. گزینه ۴ درست است.

بازتولید هویت اجتماعی از طریق جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی انجام می‌شود.

۱۹۰. گزینه ۱ درست است.

باز بودن راه تحرک اجتماعی به معنای امکان دسترسی افراد محروم و کم‌تر برخوردار جامعه، به موقعیت‌های اجتماعی بالاتر است.

منطق

۱۹۱. گزینه ۴ درست است.

گزینه‌های ۱ و ۲ مقدمه یک قضیه شرطی هستند و چون تالی ندارند قضیه محسوب نمی‌شوند. در گزینه ۳ هم جمله کامل و تام نیست تا یک قضیه به حساب آید.

۱۹۲. گزینه ۱ درست است.

وقتی تنها جملات خبری قابلیت صدق و کذب دارند، جملات انشایی به دلیل عدم قابلیت صدق و کذب صلاحیت بررسی در منطق را ندارند.

۱۹۳. گزینه ۳ درست است.

عبارت «هیچ چشمی نیست در قیامت که گریان نشود.» در واقع یک موجه کلیه است به این صورت که «همه چشم‌ها در قیامت گریان می‌شود.» پس نقیض آن می‌شود «برخی چشم‌ها در قیامت گریان نمی‌شود.»

۱۹۴. گزینه ۲ درست است.

در تناقض اگر یک قضیه کاذب باشد قضیه دوم حتماً صادق است. در تضاد اگر اصل قضیه صادق باشد متضاد آن نمی‌تواند صادق باشد. در تداخل اگر اصل قضیه کاذب باشد لزوماً متداخل آن صادق نیست و در عکس اگر اصل قضیه صادق باشد عکس آن هم حتماً باید صادق باشد.

۱۹۵. گزینه ۴ درست است.

دو قضیه برای نتیجه‌گیری نیاز به جزء مشترکی به نام حد وسط دارند. از دو قضیه‌ای که هیچ ارتباطی به هم ندارند نتیجه‌ای نمی‌توان به دست آورد.

۱۹۶. گزینه ۴ درست است.

در تناقض از کذب یک قضیه به صدق قضیه دیگر می‌رسیم.

۱۹۷. گزینه ۳ درست است.

در گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ لفظی که دلالت بر شرط کند وجود دارد ولی در گزینه ۳ لفظ «چون» به معنای «زمانی که - وقتی که و...» است.

۱۹۸. گزینه ۴ درست است.

در قیاس استثنایی اتصالی از اثبات مقدم به اثبات تالی می‌رسیم. در قیاس استثنایی حقیقی از اثبات یک طرف به نفی طرف دیگر و از نفی یک طرف به اثبات طرف دیگر می‌رسیم.

۱۹۹. گزینه ۴ درست است.

در علوم تجربی و انسانی در پی فهم حقایق علمی هستیم. مباحث مربوط به معاد و قیامت هم در حوزه علوم انسانی مطرح است و قرآن هم سعی می‌کند با «برهان» این مطلب را اثبات کند.

۲۰۰. گزینه ۴ درست است.

اگر ترتیب قضایا مشخص نباشد این دو قضیه را هم می‌توان به صورت شکل اول و هم به صورت شکل چهارم در نظر گرفت. از آن جا که موضوع نتیجه را از مقدمه اول و محمول نتیجه را از مقدمه دوم به دست می‌آوریم ذکر نتیجه در تعیین نوع شکل اول یا چهارم ضرورت دارد.

مجموعه کتاب‌های سنجش ۹۰ به بعد

ویژه فارغ‌التحصیلان پیش‌دانشگاهی و داوطلبان کنکور سراسری سال ۱۳۹۸

مجموعه کتاب‌های «سنجش ۹۰ به بعد» شامل سوالات و پاسخ‌های تشریحی
آزمون‌های آزمایشی جامع سنجش | کنکورهای سراسری داخل کشور | کنکورهای سراسری خارج کشور

فروشگاه اینترنتی کتاب

www.sanjeshshop.ir

۰۲۱-۸۸۳۲۱۴۵۵

www.sanjeshserv.ir